

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że J. R. (1) u płatnika składek (...) T. R. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność od 25.08.2021 roku i nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresie 9.01.2020 – 24.08.2021 r.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, iż J. R. (1) w dniu 16.02.2020 r została zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego z tytułu zatrudnienia od 9.01.2020 r przez płatnika T. R.. W dniu 30.07.2021 r została wydana decyzja stwierdzająca, że J. R. (1) jako pracownik nie podlega u płatnika T. R. ubezpieczeniom. Decyzja stała się prawomocna od 7.09.2021 roku. Kolejną decyzją z dnia 28.10.2021 r organ rentowy ustalił, że J. R. (1) podlega jako osoba współpracująca obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 9/01.2020 r do 23.08.2021 r oraz określił podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Decyzja stała się prawomocna od 7.12.2021 r. W dniu 25.08.2021 r T. R. przesłał dokument (...) wyrejestrowujący J. R. (1) z tytułu zatrudnienia z dniem 25.08.2021 r, a następnie złożył dokument (...) zgłaszając ją od 24.08.2021 roku do obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego jako osobę współpracującą. W dniu 26.11.2021 r J. R. (1) wystąpiła z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie na ubezpieczenie chorobowe za okres 1.01.2020 – 31.08.2021 r, na co organ rentowy nie wyraził zgody, podnosząc m.in., że za okres 1.2020 – 7.2021 wyrażenie zgody jest bezzasadne, ponieważ w tym okresie nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W związku z wnioskiem J. R. z dnia 15.02.2022 r została wyrażona zgoda na opłacenie składek po terminie za sierpień 2021 r.

/decyzja – k. 51 akt ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 16 maja 2022 r. wniósł T. R., wnosząc o uchylenie decyzji w części stwierdzającej, że J. R. (1) nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca w okresie 9.01.2020 – 24.08.2021 r, zmianę tej decyzji i ustalenie, że podlega ona w tym okresie dobrowolnemu ubezpieczeniu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresie 9.01.2020 – 24.08.2021 r. Nadto wniósł o zwrot kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie – k. 3 –8/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/odpowiedź na odwołanie – k. 16/

Na rozprawie w dniu 9.09.2022 r J. R. (1) przyłączyła się do odwołania.

/e – prot. Z dnia 9.09.2022 r 00:01:15/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

T. R. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. J. R. (1) jest jego żoną./okoliczność bezsporna/

J. R. (1) w dniu 16.02.2020 r została zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego z tytułu zatrudnienia od 9.01.2020 r przez płatnika T. R../okoliczność bezsporna, (...)
k. 37/

W dniu 30.07.2021 r została wydana decyzja przez organ rentowy stwierdzająca, że J. R. (1) jako pracownik nie podlega u płatnika T. R. ubezpieczeniom. Decyzja stała się prawomocna od 7.09.2021 roku. Ubezpieczona ani płatnik nie złożyli odwołań od tej decyzji. /okoliczność bezsporna/

W dniu 25.08.2021 r T. R. przesłał dokument (...) wyrejestrowujący J. R. (1) z tytułu zatrudnienia z dniem 25.08.2021 r, a następnie złożył dokument (...) zgłaszając ją od **24.08.2021** roku do: obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (data powstania obowiązku 24.08.2021, kod tytułu ubezpieczenia (...) oraz **do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego** jako osobę współpracującą./okoliczność bezsporna, wyrejestrowanie z ubezpieczeń – k.41 – 43, (...) k. 38, zeznania świadka Z. G. – e-prot. Z dnia 18.10.2022 r 00:02:28/

Decyzją z dnia 28.10.2021 r organ rentowy ustalił, że J. R. (1) podlega jako osoba współpracująca obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 9.01.2020 r do 23.08.2021 r oraz określił podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Decyzja stała się prawomocna od 7.12.2021 r w związku z jej niezaskarżeniem przez strony./okoliczność bezsporna/

W dniu **23.11.2021 r** J. R. (1) została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem (...) od 9.01.2020 roku oraz wniosła o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od **9.01.2020 r.**

/zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych – k. k.110/

W dniu 26.11.2021 r T. R. wystąpił z wnioskiem o wyrażenie zgody na przywrócenie terminu do zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego J. R. (1) jako osoby współpracującej oraz do opłacenie składek po terminie na ubezpieczenie chorobowe za okres 1.01.2020 – 31.08.2021 r, wynikającej z niedopłat powstałych w związku ze zmianą statusu małżonki z pracownika na osobę współpracującą. /wniosek – k. 2 – 5 akt ZUS/

Płatnik złożył korekty deklaracji.

/zeznania świadka Z. G. – e-prot. Z dnia 18.10.2022 r 00:02:28/

Pismem z dnia 31.12.2021 r J. R. (1) została poinformowana o istniejącym na koncie zadłużeniu.

/pismo – k. 9 akt ZUS/

Pismem z dnia 21.01.2022 r organ rentowy nie wyraził zgody na powyższe, podnosząc m.in., że za okres 1.2020 – 7.2021 wyrażenie zgody jest bezzasadne, ponieważ w tym okresie nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Nadto nie zostały uregulowane zaległości, o których informowano w piśmie z dnia 31.12.2021 r . /pismo – k. 13 akt ZUS/

W dniu 15.02.2022 r został złożony wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składek na ubezpieczenie chorobowe za okres 1.08.2021 – 31.08.2021 z uwagi na korekty i uregulowanie zaległości.

/wniosek – k. 15 – 17 akt ZUS/

Pismem z dnia 8.03.2022 r ZUS II Oddział w Ł. wyraził zgodę na opłacenie składek po terminie za sierpień 2021 r.

/wniosek , pismo –k. 21/

Płatnik wniósł do ZUS II Oddział w Ł. o wydanie decyzji o podleganiu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu przez J. R. (1) od dnia 9.01.2020 roku.

/wniosek – k. 23/

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że J. R. (1) u płatnika składek (...) T. R. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą

pozarolniczą działalność od 25.08.2021 roku i nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadząca pozarolnicza działalność w okresie 9.01.2020 – 24.08.2021 r.

/decyzja – k. 51 akt ZUS/

Na dzień spornej decyzji brak było zadłużenia na koncie płatnika z tytułu składek na ubezpieczenie.

/pismo – k. 71/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą, objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie na swój wniosek, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1009 z późn. zm.).

Objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem następuje od dnia wskazanego we wniosku, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, nadto od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostało dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4 ustawy o systemie tj w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. (art. 14 ust. 1 i 1a ustawy w brzmieniu do 31.12.2021 r)

Termin wyznaczony w art. 14 ust. 1 u.s.u.s. ma charakter zawity i nie ma podstaw do jego "przywracania" czy oceny przyczyn uchybienia temu terminowi (zawinione przez ubezpieczonego czy niezależne od niego). W przypadku niezgłoszenia się do ubezpieczenia dobrowolnego, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewiduje, aby objęcie ubezpieczeniem w późniejszym terminie mogło mieć skutek wsteczny wobec daty złożenia wniosku (z wyjątkiem przewidzianym w art. 36 ust. 4 u.s.u.s.), choćby przyczyny opóźnienia wystąpienia z wnioskiem o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym były niezawinione po stronie wnioskodawcy./tak SN w postanowieniu z dnia 20.06.2018 r, I UK 309/17/

Wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym musi być wyraźny i jednoznaczny, nie jest natomiast wystarczające samo opłacanie przez zainteresowanego składek na to ubezpieczenie oraz przyjmowanie tych składek przez organ rentowy./tak SN w wyroku z dnia 19.04.2018 r, I UK 90/17/

Możliwość objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia wskazanego we wniosku zgłoszonego po tej dacie istnieje tylko wówczas gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych /tak SA w Łodzi z dnia 10.02.2017 r, III AUa 159/16/

Osoby współpracujące z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia podjęcia tej współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej, jednak objęcie ich dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem, nie wcześniej niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony. W przypadku dobrowolnych ubezpieczeń to osoba, która chce być objęta takimi ubezpieczeniami, sama decyduje, kiedy do tych ubezpieczeń przystąpić oraz kiedy z tych ubezpieczeń zrezygnować./tak wyrok SA w Poznaniu z dnia 11.05.2021 r, III AUa 968/20/

Przepis art. 14 ust. 1 u.s.u.s. nie zezwala na objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym za okres wsteczny, tj. okres bezpośrednio poprzedzający dzień zgłoszenia wniosku organowi rentowemu./tak SN w wyroku z dnia 30.01.2020 r II UK 257/18/

Przepisy art. 11 ust. 2 i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych uniemożliwiają wsteczne zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, jak również przywrócenie terminu do objęcia tym ubezpieczeniem./tak wyrok SA w Katowicach z dnia 28.03.2018 r III AUa 530/17/

Zgodnie z dyspozycją art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych /w brzmieniu do 31.12.2021 r/ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1 ustają :

- 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia w którym wniosek został złożony,
- 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie (...) w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie (...),
- 3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

Należy zauważyć, iż art. 14 ustawy wymienia trzy, niezależne od siebie okoliczności , przy zaistnieniu których ustaje ubezpieczenie, czyli :

1. z woli płatnika na jego wniosek,
2. z powodu nieopłacenia składki należnej za jeden miesiąc,
3. wobec ustania tytułu podlegania ubezpieczeniu.

Z uwagi na nieopłacenie składki w terminie ustaje ubezpieczenie z mocy samego prawa. W takiej sytuacji nie jest potrzebne cofanie wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Oczywistym jest, iż przez pojęcie nieopłacenia składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne należy rozumieć nie tylko nie opłacenie tej składki w ogóle, ale również kilkudniowe opóźnienie w opłacie składek, jak również i jej opłacenie z uchybieniem terminu, czy też w niepełnej wysokości (podobne stanowisko zajął S.A. w Ł. w wyroku z dnia 28.04.2000r. III AUa 88/00 OSA 2001/1/1; S.A. w K. w wyroku z dnia 27.04.2000r. III AUa 66/00 OSA 2001/9/32). Należna składka to ta, która powinna być zapłacona. Jeżeli składka nie jest należna, a więc mniejsza niż należna, to dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje z mocy ustawy. Taki pogląd wyraził także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 r. (II UK 188/11, LEX nr 1217208).

Osoba składająca wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i oczekująca świadczeń od organu rentowego, zobowiązana jest do opłacania składek na to ubezpieczenie w terminie i we właściwej wysokości (podobne stanowisko zajął S.A. w W. III AUa 1514/99 OSA 2001/4/15).

Przymiotem wszelkich ubezpieczeń dobrowolnych jest to, że ubezpieczenie takie jest kontynuowane, jeżeli składki na to ubezpieczenie są opłacane w terminie i we właściwej wysokości. A zatem wnioskodawczyni zdając sobie z tego sprawę winna dokonywać wpłat składek w przewidzianym przepisami prawa terminie oraz w określonych przez przepisy wysokościach.

Podkreślić należy, że kwestia zgody, bądź odmowy ZUS, na opłacenie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie nie wymaga wydania przez Zakład decyzji. Ustawa systemowa przewidziała bowiem wydawanie decyzji w sprawach objętych przepisem art. 83 ust. 1, jak również w innych konkretnie wymienionych sprawach, określonych w przepisach ustawy (art. 24 ust. 1). W tych to sprawach ustawa zastrzega dla ubezpieczonych (płatników) prawo do odwołania się od wydanej decyzji do właściwego Sądu.

Mając na względzie powyższe rozważania należy podnieść, iż zasadniczą kwestią w niniejszym postępowaniu nie jest kwestia opłaconych składek po terminie i możliwość przywrócenia terminu ich płatności. Istotą sporu jest data zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i możliwość objęcia tym ubezpieczeniem z datą wsteczną.

Z ustaleń w niniejszym postępowaniu wynika, że J. R. (1) w dniu 16.02.2020 r została zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego z tytułu zatrudnienia od 9.01.2020 r przez płatnika T. R. .Organ rentowy zakwestionował powyższe i w dniu 30.07.2021 r została wydana decyzja przez organ rentowy stwierdzająca, że J. R. (1) jako pracownik nie podlega u płatnika T. R. ubezpieczeniom. Decyzja stała się prawomocna od 7.09.2021 roku. Ubezpieczona ani płatnik nie złożyli odwołań od tej decyzji. Następnie w dniu 25.08.2021 r T. R. przesłał dokument (...) wyrejestrowujący J. R. (1) z tytułu zatrudnienia z dniem 25.08.2021 r, a następnie złożył dokument (...) zgłaszając ją od **24.08.2021** roku do: ubezpieczeń obowiązkowych i **do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego** jako osobę współpracującą. Ostatecznie datę 25.08.2021 r organ rentowy przejmuje jako datę podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Kolejną decyzją z dnia 28.10.2021 r organ rentowy ustalił, że J. R. (1) podlega jako osoba współpracująca obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 9.01.2020 r do 23.08.2021 r oraz określił podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Decyzja stała się prawomocna od 7.12.2021 r w związku z jej niezaskarżeniem przez strony. W dniu **23.11.2021 r** J. R. (1) została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem (...) od 9.01.2020 roku oraz wniosła o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od **9.01.2020 r, a więc tym razem z datą wsteczną.**

Mając na względzie cytowane orzecznictwo i stan prawny obowiązujący do 31.12.2021 roku, brak jest możliwości objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z datą wsteczną, decyduje data złożenia wniosku, chyba, że zgłoszenie do ubezpieczeń następuje w terminie 7 dni, z czym nie mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Brak także możliwości przywrócenia terminu do złożenia takiego wniosku, niezależnie od przyczyn uchybienia temu terminowi (w niniejszym postępowaniu błędne zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych). Skoro tak, to odwołanie nie było uzasadnione, bowiem brak było możliwości przywrócenie terminu do złożenia wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W konsekwencji bezprzedmiotowy był wniosek o przywrócenie terminu do opłacania składek za ten okres.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie (...) §1 kpc orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Sąd pominął dowód z przesłuchania stron, ponieważ strony nie stawily się na terminie ostatniej rozprawy, mimo zobowiązania do osobistego stawienia pod rygorem pominięcia tego dowodu.

O kosztach procesu – kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22.10.2015 r /Dz.U. 2015 poz. 1804 z późn. Zm./, uwzględniając przedmiot zaskarżonej decyzji, a więc ustalenie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu.